

GRAD GRADAČAC

www.gradacac.ba

2020. GODINA

ZAŠTO „BUDŽET ZA GRAĐANE“ ?

Dragi sugrađani,

Predstavljamo vam "**Budžet za građane**" Grada Gradačac i nadamo se da ćete zahvaljujući ovom dokumentu ubuduće imati jasniji uvid u načinu planiranja, prikupljanja i trošenja budžetskih sredstava.

Osnovna svrha ovog dokumenta je da vam pružimo najvažnije informacije o planiranom budžetu za 2020. godinu kao i o okolnostima i odlukama kojima smo se vodili prilikom njenog sastavljanja.

S obzirom na to da najveći dio novca stiže u budžet kroz naplatu poreza, naša je obaveza da njime raspolažemo u najboljem interesu zajednice i da građanima predstavimo tačne i razumljive podatke.

"**Budžet za građane**" namijenjen je svim građanima koji žele da budu obaviješteni o planovima lokalne samouprave za prikupljanje i trošenje novca i da prate realizaciju postavljenih ciljeva.

Nadamo se da će ovaj dokument predstaviti ključna pitanja i tako učiniti budžet pristupačnijim i razumljivijim.

Očekujem da ćete se i u narednim godinama više uključivati u budžetski proces, što će doprinijeti novom kvalitetu upravljanja lokalnom zajednicom.

GRADONAČELNIK
mr.sc Dervišagić Edis

BUDŽET ZA GRAĐANE

- Šta je budžet?

Budžet je dokument koji sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za jednu fiskalnu godinu.

Plan prihoda nam govori koliko novca i iz kojih izvora Gradska uprava planira da ga prikupi, dok **rashodi** pokazuju na šta Gradska uprava namjerava da potroši prikupljeni novac. Budžet je ključni instrument pomoću kojeg Gradska uprava provodi svoju politiku u djela. Znači, budžetska sredstva se koriste za finansiranje poslova, odnosno godišnjeg plana aktivnosti/rada Grada Gradačac. Obim i struktura budžeta tokom godine se po potrebi mijenja ili prilagođava potrebama novonastalih situacija u skladu sa važećim propisima. Godišnji budžet je obično veoma kompleksan dokument koji je teško razumljiv velikom dijelu javnosti i upravo zbog toga ovaj dokument treba građanima pomoći da razumiju budžet.

- Šta je to budžet za građane?

Budžet za građane bi zapravo trebao predstavljati neku vrstu pojednostavljenog budžetskog dokumenta čija je osnovna karakteristika da je kreiran tako da bude dostupan i razumljiv velikom dijelu populacije. Budžet za građane najčešće podrazumijeva pojednostavljenu verziju prijedloga budžeta.

Budžet za građane je osmišljen kao praktični vodič koji će Vam olakšati razumijevanje budžeta, te tako ostvariti kvalitetniju i efikasniju komunikaciju građana i predstavnika vlasti.

Aktivno učestvujte tokom perioda njegove pripreme, te se na vrijeme informišite o procesu predlaganja, usvajanja i kreiranja budžeta Grada Gradačac.

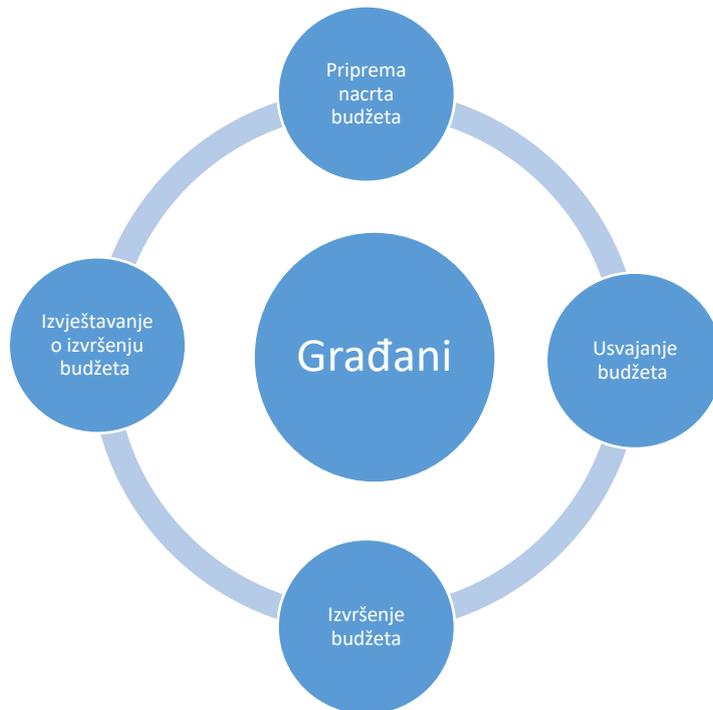
Nadamo se da ćemo ovim priručnikom stimulisati građane da se aktivnije uključe u proces donošenja budžeta, odnosno donošenja odluka značajnih za zajednicu u kojoj žive.

- Nadležnosti Gradske uprave:

Poslovi Gradske uprave obuhvataju poslove iz samostalne nadležnosti i poslove prenesene posebnim zakonom. Poslovi iz samostalne nadležnosti Gradske uprave obuhvataju poslove iz oblasti organizovanja rada i upravljanja Gradskom upravom kao i poslove na planu pružanja usluga. Gradska uprava ima pravo da se bavi svim pitanjima od lokalnog interesa koja nisu isključena iz njene nadležnosti niti dodijeljena nekom drugom nivou vlasti. Gradska uprava ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, zakonima i Statutom.

Učešće građana u kreiranju budžeta :

Građani treba da imaju svoju ulogu u procesu kreiranja budžeta pružajući prijedloge za plan budžeta i pristup informacijama o tome kako se koriste njihova sredstva.

Ukoliko želite biti aktivni građani, onda aktivno učestvujte u njegovom kreiranju. Posebno je važno da budete informirani o procesu predlaganja, usvajanja budžeta Grada Gradačac i učestvujete u njegovom kreiranju.

Ciklus budžeta se sastoji od četiri faze i potrebno je da javnost učestvuje u svakoj od njih. Faze su sljedeće: **priprema nacrt budžeta, usvajanje budžeta, izvršenje budžeta i izveštavanje o izvršenju budžeta.**

STRUKTURA BUDŽETSKIH PRIHODA GRADA GRADAČAC

Kako se puni budžet Grada Gradačac ?

Gradsko vijeće Grada Gradačac je na sjednici održanoj 24.12.2019. godine usvojilo **Budžet** za 2020. Godinu u iznosu od **19.391.655 KM**.

Budžet:

Ukupno planirani prihodi u Budžeta za 2020. godinu iznose **16.533.655 KM**.

Ova sredstva obuhvataju prihode od poreza, neporezne prihode, tekuće transfere, kapitalne transfere i kapitalne primitke kao i neutrošena namjenska sredstva iz ranijih godina.

Porezni prihodi su 7.698.789 KM i imaju najveće učešće u u budžetu Grada Gradačac.

Prihodi od poreza se dijele na:

- *Porezi na dobit pojedinaca* – 14.500 KM
- *Porezi na plaću i radnu snagu* – 1.900 KM
- *Porezi na imovinu* – 1.093.290 KM
- *Porez na dohodak* – 1.624.241 KM
- *Prihodi od indirektnih poreza (PDV)* – 4.963.558 KM
- *Ostali porezi* – 1.300 KM

Neporezni prihodi svake godine čine značajan dio Budžeta, a u Budžetu Grada Gradačac za 2020. godinu planirano je **3.786.866 KM** od neporeznih prihoda.

Neporezni prihodi se dijele na:

- *Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine (prihodi od koncesija, patenata i autorskih prava, prihodi od iznajmljivanja, ostali prihodi od nefinansijskih JP (javnih preduzeća) i finansijskih javnih institucija, ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine)* – 1.068.782 KM
- *Administrativne takse* – 294.776 KM
- *Komunalne naknade i takse* – 382.500 KM
- *Ostale budžetske naknade i takse (općinske naknade za zemljište i izgradnju, naknada za izgradnju i održavanje javnih skloništa, naknade za zauzimanje javnih površina)* – 518.400 KM
- *Naknade i takse po federalnim zakonima i dr. propisima (naknade i pristojbe za veterinarske i sanitarne preglede životinja i biljaka, cestovne naknade, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i dr. nesreća)* – 837.408 KM
- *Neplanirane uplate – prihodi* – 680.000 KM
- *Novčane kazne* – 5.000 KM

Tekući transferi (transferi i donacije) su planirani u iznosu od **256.000 KM** i odnose se na primljene tekuće transfere od FBiH i Tuzlanskog kantona za realizaciju projekata.

Kapitalni transferi iznose 4.792.000 KM. Ova sredstva imaju namjenski karakter i odobravaju se za realizaciju konkretnih projekata.

Primljeni kapitalni transferi odnose se na implementirane projekte u posmatranom periodu, kao i na projekte čija je realizacija u fazi implementacije.

Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti 4.452.000 KM.

Procjena prihoda po osnovu kapitalnih transfera koji su iskazani u budžetu za 2020. godinu, zasniva se na potpisanim ugovorima sa određenim ministarstvima i fondovima na federalnom i kantonalnom nivou i na osnovu urađenih projekata sa kojima će se u 2020. godini aplicirati za odobravanje sredstava. Radi se uglavnom o sredstvima koja se akumuliraju na višim nivoima vlasti (zaštita okoliša, vodne naknade, naknade od prenamjene poljoprivrednog u građevinsko zemljište) koja se preko ulaganja u projekte komunalne infrastrukture vraćaju lokalnoj zajednici.

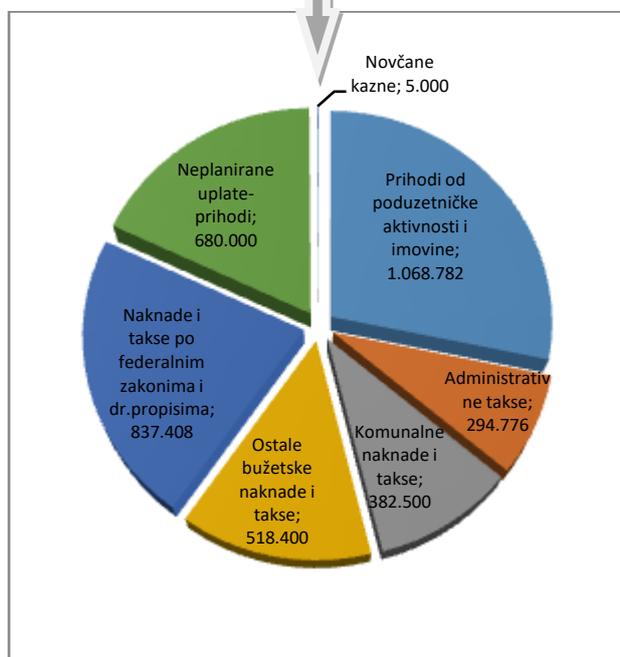
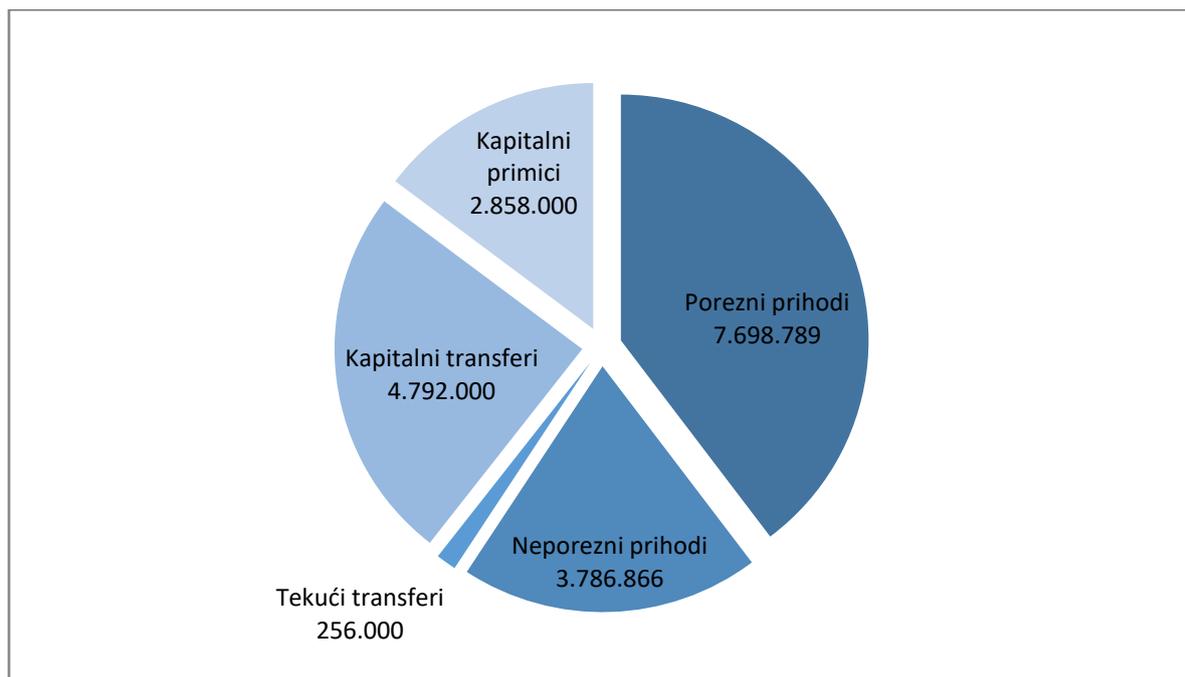
KAPITALNI PRIMICI

Kapitalni primici su planirani u iznosu od **2.858.000 KM.**

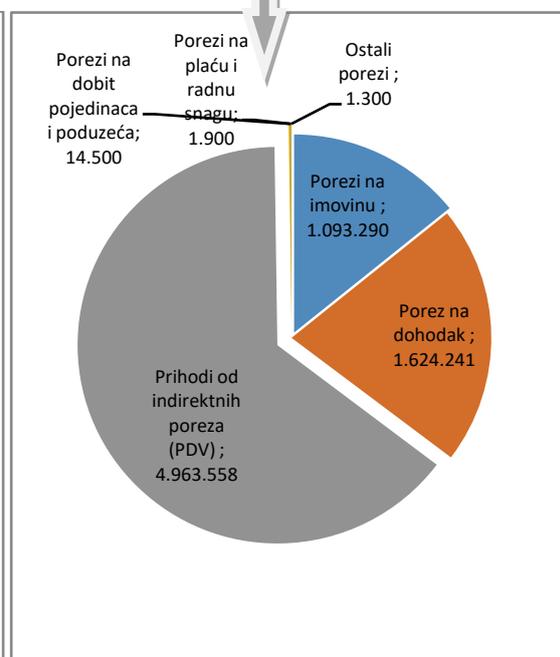
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava u budžetu učestvuju sa **2.358.000 KM** i uglavnom se odnose na prihode koji se ostvaruju prodajom zemljišta.

Primici od kratkoročnog zaduživanja za 2020. godinu iznose **500.000 KM** i odnose se na **revolving kredit.**

Tabelarni prikaz planiranih prihoda i primitaka za 2020. godinu:

Neporezni prihodi

Prihodi od poreza

RASPODJELA BUDŽETSKIH SREDSTAVA

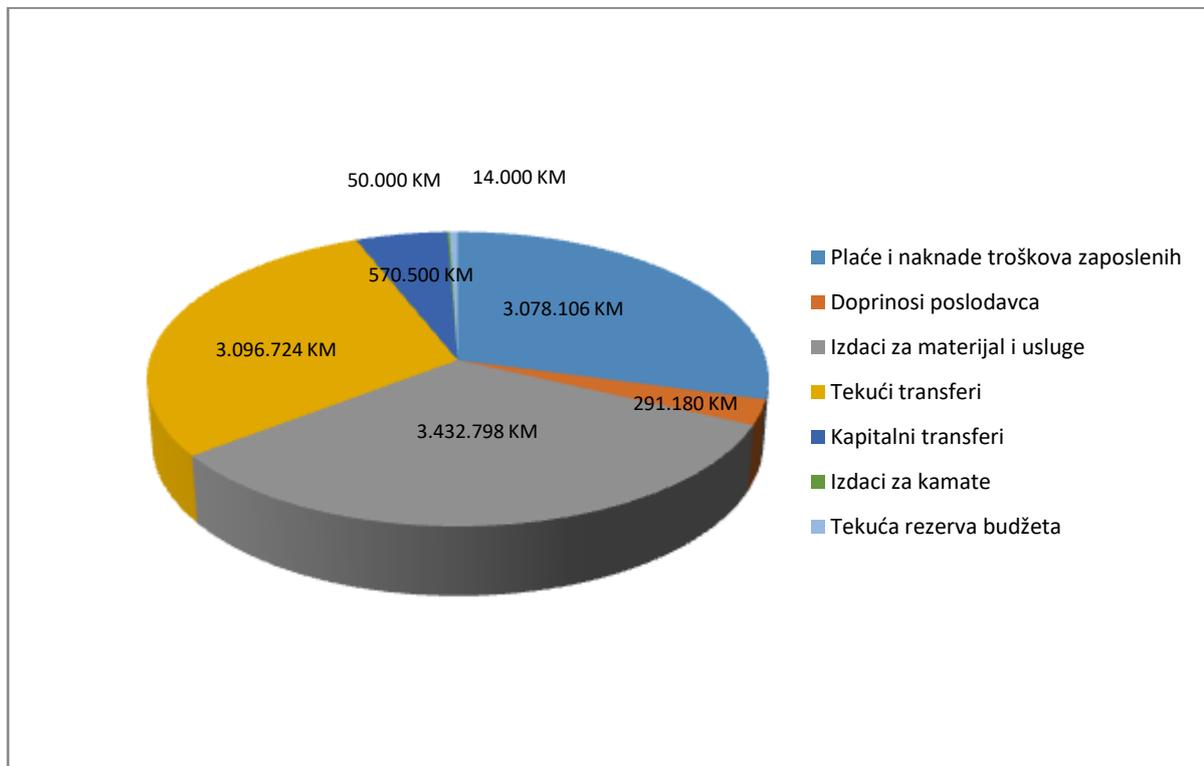
Budžetska potrošnja je planirana u skladu sa zakonskim nadležnostima i biće definisana Odlukom o izvršenju budžeta Grada Gradačac za 2020.godinu. Ovom Odlukom će biti definisani prioriteti u raspodjeli budžetskih sredstava.

Planirani tekući izdaci (rashodi) za 2020 godinu su 10.533.308 KM.

Obim i struktura planiranih tekućih izdataka (rashoda) u 2020. godini :

1. *Plaće i naknade troškova zaposlenih*
2. *Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi*
3. *Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge*
4. *Tekući transferi*
5. *Kapitalni transferi*
6. *Izdaci za kamate*
7. *Tekuća rezerva budžeta*

STRUKTURA RASHODA

Rashodi za lična primanja zaposlenih (plaće iz redovnog rada po umanju doprinosa) iznose **3.078.106 KM**, doprinosi na teret zaposlenih, naknade za prevoz i troškove smještaja, naknade iz radnog odnosa) i doprinosi poslodavca iznose **291.180 KM**.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (rashodi po osnovu korištenja roba i usluga) su planirani u iznosu od **3.432.798 KM**.

Odnose se na putne troškove, troškove tekućeg održavanja, zakupa, utroška energije, izdataka za komunikaciju i komunalne usluge, nabavku materijala, izdaci za usluge prevoza, izdaci za tekuće održavanje i ugovorene i druge posebne usluge kao što su izdaci za informisanje, zatezne kamate i troškovi spora, izdaci po osnovu dr. samostalnih djelatnosti, izdaci za poreze i doprinose za paušale, komisije i ugovore, ostale nespomenute usluge i dadžbine.

Najznačajnija izdvajanja odnose se na:

- *Izdaci po osnovu dr. samostalnih djelatnosti (izdaci za rad komisija, naknade po ugovorima, izdaci za volontere) planirani iznos u 2020. godini za ovu vrstu rashoda je 416.097 KM.*
- *Izdatke za energiju (izdaci za el energiju-zgrade, izdaci za javnu rasvjetu i izdaci za centralno grijanje) –404.500 KM,*
- *Izdatke za tekuće održavanje - Usluge popravaka i održavanja (zgrada, opreme i vozila) –572.200 KM,*
- *Izdaci za komunalne usluge (izdaci za usluge odvoza smeća, izdaci za vodu i kanalizaciju, uklanjanje bespravno izgrađenih objekata, održavanje čistoće, zimska služba i dr.) – 644.000 KM*
- *Ostale nespomenute usluge i dadžbine (izdaci protivgradne zaštite, izdaci za PDV, izdaci za usluge deminiranja, provođenje preventivnih i hitnih mjera zaštite i spašavanja, naknade za nepotpunu eksproprijaciju, predaja arhivske građe, priprema projekta Domažić-koncesija i dr.)- 517.600 KM.*

Tekući transferi za 2020. godinu iznose 3.096.724 KM.

Tekući transferi se odnose na:

- *Tekući transferi drugim razinama vlasti (transfer za kulturu, transfer za sport od značaja za Federaciju, tekući transferi MZ) – 624.000 KM,*
- *Tekući transferi pojedincima (Beneficije za socijalnu zaštitu-jednokratne novčane pomoći, izdaci za raseljene osobe, isplate stipendija, Općinska priznanja, nagrade sportistima i učenicima, izdaci za vojne invalide, ranjene branitelje i obitelji poginulih, boraca ostali transferi pojedincima – 282.500 KM,*
- *Tekući transferi neprofitnim organizacijama (Mjesne zajednice, Centar za kulturu, tekući transferi vjerskim zajednicama, tekući transferi za parlamentarne političke partije, tekući transfer Udrugama građana, Javne ustanove, ostali transferi neprofitnim organizacijama) – 1.995.224 KM*
- *Subvencije javnim poduzećima - 110.000 KM*
- *Subvencije privatnim preduzećima (poticaj za projekte u poljoprivredi) – 20.000 KM,*
- *Drugi tekući rashodi (naknade za povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava) – 65.000 KM.*

Najznačajnija izdvajanja za tekuće transfere u 2020 godini su planirana za tekuće transfere neprofitnim organizacijama (vjerskim zajednicama, udrugama građana i dr.) u iznosu od 1.995.224 KM.

JAVNE USTANOVE

Sredstvima Budžeta Grada Gradačac obezbjeđuju se sredstva za bruto plate i naknade zaposlenima u javnim ustanovama koja se isplaćuju kroz utvrđenu osnovicu i koeficijente za sve javne ustanove. Svaka javna ustanova svojim pravilnikom o radu, polazeći od organizacije rada i poslovanja može uvrstiti elemente za određivanje osnovne plaće i dijela plaće po osnovu ranog učinka.

Kapitalni transferi za 2020. godinu iznose **570.500 KM** i odnose se na transfere neprofitnim organizacijama, transfere Direkciji cesta BiH, transfere školama i kapitalne transfere privatnim poduzećima i poduzetnicima.

Planirani izdaci za kamate (kamate na pozajmice od domaćih finansijskih institucija) iznose **14.000 KM** (revolving).

KAPITALNI IZDACI

Kapitalni izdaci su izdaci za nabavu zemljišta, nematerijalne imovine, zaliha, nefinansijske imovine i sl. kod kojih je vijek trajanja duži od jedne godine.

Planirani kapitalni izdaci za 2020. godinu iznose 8.858.347 KM.

Odnose se na :

- *Nabavka stalnih sredstava*
- *Izdaci za finansijsku imovinu*
- *Izdaci za otplate dugova*

Nabavka stalnih sredstava – 7.908.347 KM.

Ulaganja u nabavku stalnih sredstava najvećim dijelom čine ulaganja u rekonstrukciju i poboljšanja postojeće komunalne infrastrukture (putevi, industrijska zona, vodoprivredni objekti, uređenje vodotoka i sl.)

Ovi projekti se najvećim dijelom finansiraju iz kapitalnih transfera sa viših nivoa (federacija, kanton) i od realizacije tih transfera zavisi i realizacija planiranih projekata.

- *Za nabavku zemljišta šuma i zasada planirano je 100.000 KM*
- *Nabavka građevina (nabavka zgrada i stanova i ostali objekti) – 2.325.000 KM*
- *Nabavka opreme (kancelarijska, prevozna, elektronska i fotografska)- 175.100 KM*
- *Nabavka stalnih sredstava u obliku prava – 403.000 KM*
- *Rekonstrukcija i investiciono održavanje – 4.905.247 KM*

Rekonstrukcija i investiciono održavanje – 4.905.247 KM.

Rekonstrukcija cesta i mostova – 2.820.247 KM :

- *rekonstrukcija lokalnih puteva – 1.841.247 KM*
- *saobraćajna infrastruktura u industrijskoj zoni - 929.000 KM,*
- *izgradnja mostova (Zelinja D., Jelovče Selo, Rajska) – 50.000 KM.*

Rekonstrukcija objekata vezanih za vodovod, kanalizaciju i čvrsti otpad sa planiranim iznosom od 812.000 KM se odnosi na :

- *izgradnju kanizacione mreže u sjevernoistočnom dijelu općine – 500.000 KM,*

- izgradnju vodoprivrednih objekata – 312.000 KM

Ostala rekonstrukcija i poboljšanje – 1.273.000 KM :

r.br	Planirano	Iznos
1.	Rekultivizacija zemljišta	150.000 KM
2.	Izgradnja stadiona u MZ Zelinja Donja	65.000 KM
3.	MZ Mionica I – izgradnja stadiona (I faza)	218.000 KM
4.	Sanacija klizišta i otkl.posljedice prirod.nepogode	30.000 KM
5.	Obnova i zaštita kule Zmaja od Bosne	750.000 KM
6.	Izgradnja igrališta u MZ	20.000 KM
7.	Realizacija projekta utopljanja zgrada	15.000 KM
8.	Izgradnja parking prostora i uređenje zelenih površina	25.000 KM

Izdaci za otplate dugova

U ovom dijelu su također prikazani i izdaci za otplate dugova koji se odnose na povrat kratkoročnog overdraft kredita u iznosu od 500.000,00 KM, kao i rate EBRD kredita za Vodovod „Domažić“ u iznosu od 450.000,00 KM.

UNDP

Publikacija je objavljena u okviru Projekta općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) kojeg podržava i finansira Vlada Švicarske, a provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u BiH. Sadržaj ove publikacije, kao i nalazi prikazani u njoj, ne odražavaju nužno stavove Vlade Švicarske niti UNDP-a.

KONTAKT: OPĆINA GRADAČAC

SLUŽBA ZA PRIVREDU, BUDŽET I FINANSIJE

Husein-kapetana Gradašćevića 54, 76250 Gradačac

Kontakt osoba: Iskrić Elmir

Stručni saradnik za privredu, budžet i finansije.

Telefon: 035/369-750, lok 123

Email: elmir.iskric@gradacac.ba
